

Hyvinvointikertomuksen raportointi 2019

Valtuustolle on terveydenhuoltolain mukaan kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus, joka kytketään kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnista ja sen eteen toteutuneista toimenpiteistä on lain mukaan raportoitava valtuustolle vuosittain

Alla oleva raportti on vuoden 2019 vuosiraportti, johon on liitetty vuoden 2020 tavoitteet hyvinvointityölle.

IKÄRYHMITÄIN	TEEMA-ALUEET
<p>Lapset ja lapsiperheet</p> 	<p>1. Terveelliset elämäntavat: Päiväkodissa otettiin käyttöön 3–5-vuotiaiden lapsiryhmien yhteinen ruokailutila yhteistyössä ruokapalveluhenkilöstön kanssa. Tavoitteena on kehittää ruokakasvatusta ja mahdollistaa entistä paremmin pedagoginen toiminta ryhmätiloissa. Liikunta- ja kulttuurikasvatusta tehtiin varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Yksi varhaiskasvatuksen opettaja suoritti Ihmeelliset vuodet-ryhmänhallintamenetelmän ohjaajakoulutuksen.</p> <p>2. Mielen hyvinvointi Valtuustossa hyväksyttiin maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019–2022. 1.8.2019 käyttöön otettu päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma sisältää mm. kiusaamisen ehkäisy- ja lääkehoitosuunnitelman. Kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää on koulutettu TLP-menetelmäohjaajaksi (toimiva lapsi- ja perhetyö). Positiivinen diskriminaatio -hankkeessa on varhaiskasvatukseen palkattu yksi osa-aikainen varhaiskasvatuksen opettaja (3 pv/vko) mahdollistamaan pienryhmätyöskentelyyn.</p> <p>3. Terveellinen ja turvallinen ympäristö Varhaiskasvatussuunnitelma sisältää liikenneturvallisuussuunnitelman. Liikenneturvallisuusasioita on käsitelty perheiden ja lasten kanssa järjestämällä liikennekasvatustapahtuma perheille yhdessä Liikenneturvan kanssa. Turvallisuusasioista on tiedotettu perheitä, esim. turvaisuuden ja heijastimien käytöstä sekä saattoliikenteestä.</p> <p>4. Osallisuus ja yhteistyöverkostot Toiminnassa on lisätty vanhempien ja lasten osallistumismahdollisuuksia järjestämällä perheiden yhteisiä tapahtumia ja tehostettu ryhmien välistä yhteistyötä ja viskaritoimintaa. Eksoten kanssa on sovittu monialaisen yhteistyön käytänteet. Liikennekasvatusta tehdään yhteistyössä Liikenneturvan kanssa. Varhaiskasvatuspäällikkö toimii Etelä-Karjalan Lape-yhteistyöryhmän pohjoisten kuntien edustajana.</p>

Nuoret

1. Terveelliset elämäntavat:

Kouluterveyskyselyn 8–9 -luokkalaisten 2019 mukaan nuorten yhteisöllisyyden tunne on heikentynyt (71 % 2017/ 47 % 2019), koulu-uupumus (16 % 2017/29 % 2019) ahdistuneisuus (7 % 2017/2019 13 %) ja oppimisvaikeudet lisääntyneet (25 % 2017/38 % 2019). 11 %:lla 8–9-luokkien oppilaista ei ollut peruskoulun jälkeisiä opintosuunnitelmia.

Nuorten ruokailutottumukset ovat jonkin verran heikentyneet. Aamupalan jättää arki-aamuisin syömättä 37 % (32 % 2017) ja koululounas jää väliin 19 % nuorista (13 % 2017). Nuorten ylipaino on lisääntynyt 24 % (20 % 2017).

Ruokolahtelaisista nuorista 80 % ilmoittaa harrastavansa omatoimisesti liikuntaa vähintään viikoittain.

Tupakoivien nuorten osuus on pysynyt lähes samana 5 % (4 % 2017), mutta nuuskan käyttö nostaa päivittäisen tupakkatuotteiden käytön 12 prosenttiin. Myös huumekekoilut (kannabis) ovat lisääntyneet 21 % (11 % 2017) samoin humalajuominen 14 % (7 % 2017).

Elämäni sankarit -ryhmän päihdeluennot 7–9 -luokille ja luokkakohdattaiset päihdeluennot 7. luokille. Ehkäisevän päihdetyön työntekijä yhdessä kuraattorin kanssa piti Metsäkoululla kannabisaiheisen kahviparkin.

Ehkäisevän päihdetyön työntekijät käyvät aktiivista keskustelua kunnan nuorisotoimen kanssa paikallisesta päihdetilanteesta ja puuttuvat nuorten päihteidenkäyttöön.

2. Mielen hyvinvointi

Nuorista 13 % ilmoitti ahdistuneisuudesta, luku on lähes tuplaantunut vuodesta 2017, jolloin se oli 7 %. Vastaavasti omasta mielialasta huolestuneisuus on pysynyt samana 28 %.

Koulupsykologilla käynnit ovat hieman kasvaneet 9 % (6 % 2017).

Nuorten kokemus mahdollisuudesta osallistua koulutyön, oppituntien, välituntien, taukojen ja kouluruokailun suunnitteluun on parantunut 2017 tehdystä kyselystä. Kouluun on perustettu ruokaraati, jossa käsiteltiin mm. lautashävikin vähentämistä ja toiveruokapäivää.

Koulukiusaamiseen osallistuminen / koulukiusattuna oleminen on vähentynyt edellisestä kyselystä.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Eksoten turvallisuusluennot 8. luokkalaisille ja poliisin MOPO-kurssit sekä Lainvastaiset teot -luennot 5–9-luokille.

4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot

Ruokolahden koulu on mukana alueellisessa JOPO-verkostossa (joustava perusopetus) ja KiVa koulu -ohjelmassa. Kaikki oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan. Ruokolahden kunta on mukana Pelastakaa Lapset ry:n valtakunnallisessa Netari-toiminnassa, jossa nuoria kohdataan verkossa erilaisilla alustoilla. Lisäksi kunta on mukana Etelä-Karjalan maakunnallisen nuorisotyön kehittämishankkeessa "Oikeesti Oikealla Asialla".

Nuorisoneuvosto Runne järjestää nuorille tapahtumia ja tekee aloitteita nuoriin liittyvistä asioista. Runne kokoontui kaksi kertaa ja antoi kannanoton skeittiparkista.

Nuorisot-ohjaajan ja etsivänuorisotyöntekijän kolme kertaa viikossa pitämässä nuorisoihoissa oli keskimäärin 17 kävijää. Nuorisot-ohjaaja toimi tukioppilastoimikunnan toisena ohjaajana sekä oli mukana koulun pienryhmätoiminnassa.

Nuorisotoimisto ja -tila ovat koululla, joten ohjaajat tapaavat nuoria päivittäin. Yhteistyössä järjestettyyn Pokemon-jahtiin osallistui 72 nuorta.

5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus

Nuorisotyö tekee aktiivisesti töitä nuorten suosimissa sosiaalisen median kanavissa, esim Netarissa.

Sähköistä viestintää ja sen kiinnostavuutta on lisätty ja seuraajien määrä on kasvanut (Facebook 973 kpl).

6. Työ, taloudellien hyvinvointi ja yrittäjyys

8. ja 9. luokkien oppilailla oli valinnaisaineena yrittäjyysopetusta kaksi tuntia viikossa (yht. 4 h). 9-luokkalaiset osallistuivat Lahdessa järjestettyyn Yrittäjä kylä -tapahtumaan.

Ruokolahtelaiset nuoret voivat käyttää Imatralla toimivan Ohjaamon palveluita. Ohjaamon työllisyyspalveluissa vuoden aikana asioi seitsemän ruokolahtelaista nuorta. Etsivä nuorisotyöntekijä ohjasi kolme nuorta Ohjaamon palveluihin.

Kunnan eri toimipisteissä oli kesätoissa 10 nuorta. Etelä-Karjalan Osuuspankki myönsi kymmenen 300 euron arvoista kesätyöseteliä ruokolahtelaisille nuorille. Kesätyösetelillä voi hakea töihin yrityksiin, yhdistyksiin, säätiöihin ja seurakuntiin. Setelit jaettiin Ohjaamon kautta.

<p style="text-align: center;">Työikäiset</p> 	<p>1. Terveelliset elämäntavat: Kansalaisopiston ja liikuntatoimen erilaisiin liikuntaryhmiin sekä liikuntaneuvontaan on osallistunut työikäisiä.</p> <p>2. Mielen hyvinvointi: Ryhmämuotoiseen kuntouttavaan toimintaan osallistuneiden sosiaalinen kanssakäyminen lisääntyi ja toiminnan koettiin lisäävän mielen hyvinvointia.</p> <p>3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö: Metsolantiella on ollut käytössä nopeusnäyttö lähestyttäessä Ruokolahden koulua.</p> <p>4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot: Ruokolahdella yhdistystoiminta on aktiivista. Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi vuosittain myönnetään avustuksia kylä-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoyhdistyksille.</p> <p>5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus: Kunnan palveluista ja tapahtumista tiedotettiin aktiivisesti kunnan kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Työikäisille annettiin tietoa talous- ja velkaneuvonnan palveluista kolmessa tilaisuudessa.</p> <p>Kirjastossa kuntouttavan työtoiminnan työntekijä opasti kevättalvella asiakkaita sähköisten palvelujen käytössä. Kirjaston henkilökunta antaa digitukea muun työn ohella.</p> <p>6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjäys: Ruokolahden kunnan työttömyysaste vaihteli vuoden 2019 aikana 9,3 %:n ja 10 %:n välillä pois lukien joulukuun työttömyysaste, joka oli 12,3 %. Joulukuun työttömyysastetta nostivat Imatran seudulla isojen yritysten lomautukset. Ruokolahtelaisista työttömistä työnhakijoista oli joulukuussa 44 lomautettuna. Pitkäaikaistyöttömien (työttömyys kestänyt yhtäjaksoisesti yli vuoden) määrä väheni vuoden 2019 aikana noin 30 %. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien osuus on pysynyt ennallaan.</p> <p>Kuntaan 2018 palkattu työllisyyskoordinaattori jatkoi työtään kunnan vaikeimmin työllistyvien aseman parantamiseksi. Vuoden 2019 aikana kunta tarjosi useita kuntouttavan työtoiminnan- ja työkokeilupaiikkoja ryhmämuotoisena sekä eri toimialoilla. Työllistymistä edistävässä palveluissa (kuntouttava työtoiminta, työkokeilu) aloitti vuoden 2019 aikana 28 eri henkilöä. Palkkatuella työskenteli 8 eri henkilöä ja velvoite-työssä 8 henkilöä. Joka viides ruokolahtelainen työtön osallistui kunnan tarjoamiin työllistymistä edistäviin palveluihin vuonna 2019.</p>
---	---

	<p>Kunta on aktiivisesti mukana Ruokolahden Yrittäjät ry:n toiminnassa, mm. tukemalla tapahtumien tilajärjestelyjä sekä markkinoimalla kuntaa yhteismarkkinointifoorumeilla. Kunta on myös kehittänyt julkisia hankintojaan, yrittäjäyhteistyötä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä monilla eri toimenpiteillä 2019. Ruokolahti voitti Etelä-Karjalan yrittäjäystävällisin kunta vuonna 2019 -palkinnon.</p>
<p>Ikäihmiset</p> 	<p>1. Terveelliset elämäntavat ja mielen hyvinvointi Kunta on mukana valtakunnallisessa Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Ruokolahdella on 22 koulutettua ulkoiluystävää auttamassa toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten mahdollisuutta harrastaa liikuntaa, ja noin 20 vertaisohjaajaa innostajina ja ohjaajina ikäihmisten liikuntaryhmissä.</p> <p>Liikutaan yhdessä Ruokolahdella -hankkeessa tarjottiin kuntalaisille monipuolista ohjattua liikuntaa.</p> <p>Liikuntakoordinaattori antoi ikäihmisille liikuntaneuvontaa ja piti luentoja kerhoissa liikunnan merkityksestä terveellisissä elämäntavoissa.</p> <p>Ruokolahtelaiset +75-vuotiaat voivat käyttää liikuntahallin kuntosalia maksuttomasti.</p> <p>3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö Kaikille toimintavuoden aikana 75 vuotta täyttäneille jaettiin liukuesteet kenkiin. Vanhusneuvosto yhteistyössä Liikenneturvan kanssa järjesti tapahtuman teemalla ”Turvallinen ikäautoilu”.</p> <p>Osana Voimaa vanhuuteen -hanketta Ruokolahdella järjestettiin Rollaralli 12.9.2019. Rollarallilla haluttiin aktivoida liikkumisessa apuvälineitä käyttäviä ikäihmisiä.</p> <p>Ruokolahtelaisista +75-vuotiaista 31.12.2019 tilanteen mukaan oli omaishoidon piirissä 5,4 % (koko Eksote 3,6 %), säännöllinen kotihoito 11,1 % (koko Eksote 8,9 %), kuntouttava arviointijakso 1,3 % (koko Eksote 2,0 %), ympärivuorokautinen hoito 2,2 % (koko Eksote 4,5 %), tavallinen palveluasuminen 1,1 % (koko Eksote 1,4 %).</p> <p>4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot Vanhusneuvosto järjesti yhteistyössä koulun oppilaiden kanssa vanhojen koululaulujen yhteislaulutilaisuuden palvelukeskuksessa.</p> <p>Vanhusten viikon teemalla ”Varaudu vanhuuteen” vanhusneuvosto yhteistyössä Etelä-Karjalan Muisti ry:n, S-pankin ja Etelä-Karjalan Osuuspankin kanssa järjesti neljä toritapahtumaa. Aiheina olivat hoitoahto, testamentti, pankkipalvelut ja edunvalvontavaltuutus.</p>

	<p>Vanhustenjuhla pidettiin Ruokolahden koululla. Yläasteen oppilaat olivat mukana juhlassa avustajina ja kahvia tarjoilemassa.</p> <p>Vanhusneuvostosta oli edustus maakunta- ja soteuudistuksen maakunnallisessa neuvostossa, maakunnallisissa liikenneturvallisuus- ja eOhjat-työryhmissä sekä kunnan keskustan kehittämistyöryhmässä.</p>
KAIKKI IKÄRYHMÄT	
<p>Eriarvoisuuden vähentäminen</p> 	<p>Kirjastossa kuntouttavan työtoiminnan työntekijä on opastanut asiakkaita sähköisten palvelujen käytössä kevättalvella. Kirjaston henkilökunta antaa digitukea muun työn ohella.</p>
<p>Osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen</p> 	<p>Kunnan Facebook-sivujen seuraajien määrä on 31.12.2019 ollut 926, missä on kasvua 25 % vuodesta 2018. Facebook-sivuille tehtiin vuoden aikana 267 julkaisua.</p> <p>Alkuvuodesta julkaistiin kunnan kuvakilpailu aiheella ”Millä kuvalla sinä mainostaisit Ruokolahtea?”. Tarkoituksena oli saada uutta kuvamateriaalia kunnan markkinointiin. Kilpailuun saapui 315 kuvaa, joista 10 palkittiin.</p> <p>Kuntalaisaloitteita vuonna 2019 tehtiin viisi.</p>
<p>Ehkäisevä päihdetyö</p> 	<p>Ruokolahti on mukana PAKKA-toimintamallissa, jossa toimintaryhmät hoitavat ns. perinteistä yksilön asenteisiin vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä.</p> <p>Maakunnallista viestintää teemoista (Tipaton tammikuu, Selvin päin kesään, Anna lapselle raitis joului, EPT-viikko) kohdennettiin myös Ruokolahdelle.</p> <p>Ruokolahtelaisille tarjottiin mahdollisuutta osallistua Honkaharjun sairaalassa pidettyihin ”28 päivää ilman” -tupakkavieroitusryhmiin.</p>
<p>Turvallisuus</p> 	<p>Ruokolahden liikenneturvallisuussuunnitelma päivitettiin ja julkaistiin vuoden aikana. Raportti on saatavissa sekä sähköisenä kunnan kotisivulla että paperisena teknisten palvelujen toimistosta.</p> <p>Metsolantiellä on ollut käytössä nopeusnäyttö lähestyttäessä Ruokolahden koulua.</p> <p>Katuvalaistusta uusittiin Metsolan ensimmäisen vaiheen alueella Ilvesenpolku, Karhunpolku ja Majavatie. Lisäksi katuvaloverkkoa laajennettiin Puntalassa Pajatielle. Urheilukentän alueen valaistus uusittiin kokonaisuudessaan.</p>

	<p>Puistojen ja lähivirkistysalueiden kunnossapitotasoa pystyttiin parantamaan. Hoitotöissä keskityttiin tavoitteiden mukaisesti rakennettujen puistojen ja teiden viheralueiden hoitoon. Pappilanlahden ja Kuuselan ranta-alue raivattiin ja poistettiin vaurioituneita puita. Venesatamia kunnostettiin.</p> <p>Omaisuusrikosten määrä on pysynyt lähes ennallaan verrattuna vuoden 2018 määrään. Varkauksien määrä on kuitenkin vähentynyt edellisestä vuodesta. Väkivaltarikosten määrä on kasvanut merkittävästi edellisestä vuodesta, yli 60 %. Erityisesti pahoinpitelyt sekä julkisilla että yksityisillä paikoilla ovat aiheuttaneet kasvua.</p> <p>Sekä liikenteen vaarantamisen että törkeän liikenteen vaarantamisen tapaukset ovat vähentyneet vuodesta 2018. Rikoksia kirjattiin noin 28 % vähemmän. Rattijuopumusten määrä on yhteismääränä vähentynyt, mutta törkeiden rattijuopumusten määrä on kasvanut 50 %, lievemmat rattijuopumukset ovat vähentyneet prosentuaalisesti saman verran. Huumausainerikokset ovat vähentyneet merkittävästi, hieman yli 88 %.</p> <p>Etelä-Karjalan pelastuslaitos järjesti Ruokolahdella vuonna 2019 yhteensä 13 turvallisuustilaisuutta, osallistujia yhteensä 733. Pelastuslaitoksen tilastojen mukaan toimintavalmiusaikatavoite ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toteutuminen Ruokolahdella on ollut 100 %; toiminta-ajan mediaani on alueen toiseksi pisin. Toiminta-aikavalmius on mitattu 73 tehtävässä. Pelastustoiminnan toimintavalmiuden toteutumisen prosentti on ollut 89 % ja tehtävien määrä yhteensä 36. Toteutumisajan mediaani on edelleen alueen pisin.</p>
<p>Palvelut</p> 	<p>Kunta käynnisti tammikuussa 2019 toimenpiteet Ruokolahden kunnassa talous- ja velkaongelmien ennaltaehkäisemiseksi. Yhteistyötä tehtiin Takuusäätiön, Lappeenrannan oikeusaputoimiston velkaneuvonnan, Ruokolahden seurakunnan ja Eksoten aikuissosiaalityön sekä työelämäpalveluiden kanssa. Kunnan omilla toimenpiteillä on tehty talous- ja velkaneuvonnan palveluita näkyviksi ja jaettu tietoa talous- ja velka-asioista mahdollisimman paljon eri kanavia hyödyntäen, mm. laatimalla esite/materiaalia alueen talous- ja velkaneuvonnan sekä Takuusäätiön palveluista postitettavaksi kunnasta lähtevien maksumuistutuksien mukana. Tiedotteita postitettiin vuoden aikana noin 90 kpl.</p> <p>Kirjastossa järjestettiin neljä erityyppistä näyttelyä ja seitsemän yleisötapahtumaa. Tapahtumiin osallistui 238 henkilöä.</p> <p>Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku koordinoi laajalla yhteistyöllä tuotettua maakunnallista lastenkulttuuritoimintaa. Kunta on ollut useita vuosia mukana Metku -kuorotoiminnassa.</p>

	<p>Aluehallintovirasto myönsi Liikutaan yhdessä Ruokolahdella! -hankkeeseen 20 000 euron avustuksen. Hankkeen tavoitteena on lisätä kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa elämänkaaren eri vaiheissa. Ohjattuja ryhmiä tarjottiin monipuolisesti ottaen huomioon kunnan muu liikuntatarjonta.</p>
<p>Muu</p> 	<p>Ruokolahden kunta on mukana eteläisen Saimaan Geopark-työssä. Kuntalaisten lähiretkeilypaikkoja on kunnan alueelle tullut lisää työn tuloksena.</p> <p>Ruokolahdelle on saatu Leader-hankepäätökset mm. Kirkonmäen ulkomuseoalueen rakenteiden ja toiminnan kehittämiseen ja Kempin Myllykosken alueen kunnostamiseen. Vuonna 2019 valmisteltiin kunnan pumptrack-radan rakentamista leader-hankkeena.</p>

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2020

IKÄRYHMITÄIN	TEEMA-ALUEET
Lapset ja lapsiperheet	<ul style="list-style-type: none"> VALO-hanke: Lapsiperheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen
Nuoret	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena on perusopetuksen oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluviihtyvyyden lisääminen valtakunnallista keskitasoa paremmaksi
Työikäiset	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntaneuvontaa, hyvinvointimittauksia ja hyvinvoinnin merkityksen puheeksiottoa Työttömille kerran viikossa hyvinvointihaaste
Ikäihmiset	<ul style="list-style-type: none"> Kotona asuvien haja-asutusalueiden asukkaiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja lisääminen MAA-hankkeen avulla
KAIKKI IKÄRYHMÄT	
Ehkäisevä päihdetyö	<ul style="list-style-type: none"> PAKKA-toimintamallin hyödyntämisen jatkaminen
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> Liikenneturvallisuuden parantaminen uusien toimipisteiden läheisyydessä
Eriarvoisuuden vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatukseen, esiopetuksen ja perusopetuksen tuen oikea-aikaisuudella Vähävaraisten lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen yhteistyössä Ruokolahden Rajun kanssa
Osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Sähköisen median käytön lisääminen kuntaviestinnässä ja kuntalaisten osallistumisessa Säännöllinen tapahtumatiedottaminen